



وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور

مقدمه‌ای بر

اقتصاد نوآوری

مؤلف:

ج. م. پیتر سنوآن

مترجمان:

حسین راغفر

استاد اقتصاد، گروه اقتصاد، دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی، دانشگاه الزهرا

مؤگان سمندر علی اشتهاوردی

اسنادیار، گروه ارزیابی سیاست و بایش علم، فناوری و نوآوری، مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور

مهدی گودرزی

دانشیار، گروه مدیریت فناوری و کارآفرینی، دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشگاه علامه طباطبائی

سرشناسه	: اسوان، جی. ام. پی، ۱۹۵۵-م. - Swann, G. M. P., 1955-
عنوان و نام پدیدآور	: مقدمه‌ای بر اقتصاد نوآوری / مولف ج. م. پیتر سنوان؛ مترجمان حسین راغفر، مژگان سمندرعلی‌اشتهاردی، مهدی گودرزی؛ ویراستار ادبی سمیه کریمی‌زاده.
مشخصات نشر	: تهران: مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری	: ۳۵۰ ص.
شابک	: 978-622-5721-07-4
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیا
یادداشت	: عنوان اصلی:
یادداشت	: واژه‌نامه.
یادداشت	: کتابنامه.
یادداشت	: نمایه.
موضوع	: نوآوری -- جنبه‌های اقتصادی
شناسه افزوده	: Technological innovations -- Economic aspects
شناسه افزوده	: راغفر، حسین، ۱۳۳۲ - ، مترجم
شناسه افزوده	: سمندرعلی‌اشتهاردی، مژگان، ۱۳۵۹ - ، مترجم
شناسه افزوده	: گودرزی، مهدی، ۱۳۵۷ - ، مترجم
شناسه افزوده	: مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور
شناسه افزوده	: National Research Institute for Science Policy (NRISP)
رده‌بندی کنگره	: HCY۹
رده‌بندی دیویی	: ۳۳۸/۰۶۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۸۴۸۸۵۷۳
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: ۱۳۸۰

مقدمه‌ای بر اقتصاد نوآوری

مؤلف: ج. م. پیتر سنوان

مترجمان: حسین راغفر، مژگان سمندر علی‌اشتهاردی، مهدی گودرزی

ویراستار ادبی: سمیه کریمی‌زاده

صفحه‌آرایی و طراحی جلد: رحیم کبیرصابر

ناشر: مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور

تاریخ انتشار: ۱۴۰۱

نوبت چاپ: اول

چاپ و صحافی: چاپار

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۵۷۲۱-۰۷-۴

توزیع و پخش: مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور

نشانی ناشر: تهران، میدان ونک، خیابان ملاصدرا، خیابان شیراز جنوبی، خیابان قانع‌راد، پلاک ۹

وبگاه: www.nrisp.ac.ir تلفن: ۸۸۰۳۶۱۴۴

قیمت: ۱.۴۵۰.۰۰۰ ریال

صحت مطالب این کتاب بر عهده صاحبان اثر است.

فهرست مطالب

۱۲.....	فهرست شکل ها
۱۳.....	فهرست جداول
۱۵.....	مقدمه مترجمین
۱۷.....	پیشگفتار
۱۸.....	تذکری درباره زمینه مطالعه و منابع آن
۲۱.....	بخش ۱: بافتار
۲۳.....	فصل ۱. اقتصاد نوآوری دربار چیست؟
۲۴.....	حوزه اقتصاد نوآوری
۲۷.....	فصل ۲. نوآوری در تاریخ تفکر اقتصادی
۲۷.....	بیست پیش اساسی
۳۸.....	موضوعات
۴۱.....	بخش ۲: جنبه های نوآوری
۴۳.....	فصل ۳. مفاهیم پایه در نوآوری
۴۵.....	پیوندهای اصلی در مدل خطی
۴۸.....	شکل های مختلف نوآوری
۵۲.....	محافظت از اختراع
۵۴.....	دو نظریه متفاوت از خلاقیت
۵۵.....	دو دیدگاه متفاوت از مصرف کننده
۵۶.....	اندازه گیری نوآوری
۵۸.....	یادداشت ها
۶۱.....	فصل ۴. نوآوری فرایند
۶۱.....	نوآوری های فرایند و شرایط هزینه
۶۶.....	صرفه جویی های مقیاس و دامنه فعالیت

۶۹	نوآوری و صرفه‌جویی‌های مقیاس
۷۰	تنوع نوآوری‌های فرایند
۷۰	یادداشت‌ها
۷۱	فصل ۵. نوآوری محصول
۷۱	مشخصه‌ها، کیفیت و ترجیحات
۷۳	نقشه‌های محصول، انتخاب و نقشه‌های قلمرو محصول
۷۶	مقایسه نوآوری محصول و فرایند
۷۸	تکثیر محصول
۸۰	تکثیر محصول در غلات صبحانه
۸۲	مشخصه‌ها/ابعاد جدید
۸۳	انتخاب محصول توسط تولیدکننده
۸۴	تولید انعطاف‌پذیر و تنوع محصول
۸۷	اندازه‌گیری رقابتی بودن محصول
۸۹	یادداشت‌ها
۹۱	فصل ۶. قیمت‌گذاری نوآورانه
۹۲	مشکلات مربوط به تبعیض قیمت
۹۴	شرایط اعمال تبعیض قیمت
۹۴	درجه‌های تبعیض قیمت
۹۶	برخی از نمونه‌های عمومی تبعیض قیمت
۹۸	قیمت‌گذاری اختلالی
۱۰۰	مثال‌های اخیر قیمت‌گذاری نوآورانه
۱۰۱	چه چیز تبعیض قیمت را مقید می‌کند؟
۱۰۲	مطالعه موردی قیمت‌گذاری نوآورانه: بلیط هواپیما
۱۰۷	فصل ۷. اثرات شبکه و استانداردها
۱۱۰	هزینه‌های تعویض
۱۱۱	سه «قانون» اقتصاد شبکه‌ها
۱۱۴	پیامدهای اثرات شبکه
۱۱۷	استانداردها و طرح‌های غالب
۱۱۹	«مسابقه» استانداردها

۱۲۵	مسابقات استاندارها در ضبط ویدئو
۱۲۷	سیاستگذاری عمومی و استانداردها
۱۲۸	یادداشت‌ها
۱۲۹	فصل ۸. مالکیت فکری
۱۳۰	مالکیت فکری چیست؟
۱۳۰	چرا مالکیت فکری نیازمند حفاظت است؟
۱۳۱	مرووری بر روش‌های حفاظت از مالکیت فکری
۱۳۴	روش‌های نهادی برای محافظت از مالکیت فکری
۱۳۶	روش‌های راهبردی حمایت از مالکیت فکری
۱۳۹	یک معمای بنیادی در حفاظت از مالکیت فکری
۱۴۰	متن باز
۱۴۱	یادداشت‌ها
۱۴۳	بخش ۳: چگونه بنگاه‌ها به نوآوری دست می‌یابند؟
۱۴۵	فصل ۹. اختراع و خلاقیت
۱۴۵	علم اقتصاد و اختراع
۱۴۷	خلاقیت: یک ناسازنما
۱۴۸	دوآیند
۱۵۰	خودبستگی
۱۵۲	مخالفت‌گرایی و ناهمزمانی
۱۵۲	محرک‌های درونی و بیرونی
۱۵۳	رشد نهفته و «تجلی»
۱۵۴	ناسازنما حل شد
۱۵۵	سازگاری منطقی علم اقتصاد و خلاقیت
۱۵۶	یادداشت‌ها
۱۵۷	فصل ۱۰. کارآفرین و نوآوری
۱۵۸	شومیتز: کارآفرین به مثابه نوآور
۱۵۹	شکل: کارآفرینی به عنوان سازنده اتصالات
۱۶۰	یادداشت‌ها

مقدمه مترجمین

علم اقتصاد نوآوری یک شاخه تقریباً جدید از علم اقتصاد است که امروزه اهمیت آن بیش از پیش در جامعه دانشگاهی و در بین سیاست‌گذاران حوزه رشد و توسعه اقتصادی پذیرفته شده است. به تعبیر ساده، علم اقتصاد نوآوری بر این باور است که آنچه در درجه اول پیشران رشد اقتصادی در اقتصاد دانش‌بنیان است، بر خلاف نئوکلاسیک‌ها که انباشت سرمایه را پیشران اصلی می‌انگارند، ظرفیت نوآوری است که با جذب دانش و آثار برونی نوآوری ایجاد می‌شود، هرچند که، علی‌رغم اهمیت آن، نوآوری برای مدت طولانی توجهی که سزاوارش را داشته در بین پژوهشگران حوزه علوم انسانی دریافت نکرده است، از اواسط قرن بیستم شاهد نرخ فزاینده تعداد پژوهش‌های صورت گرفته در این حوزه هستیم. به‌طوری‌که امروزه عامل رقابت‌پذیری ملل، هم‌زمان با رشد درون‌زای دانش و نوآوری تلقی می‌شود و کشورها می‌کوشند هرچه بیشتر رشد اقتصادی خود را با نوآوری پیوند بزنند تا از ثمرات اقتصاد دانش‌بنیان بیشتر بهره‌مند شوند.

در یک دیدگاه به نوآوری و رابطه آن با رشد اقتصادی تاریخ‌دانان اقتصادی عامل اصلی رکود در جهان تا قرن ۱۵ را رشد کم تغییرات فناورانه و نوآوری می‌دانند (Mokyr, 2010). موکر (۲۰۱۰) معتقد است هرچند که در دوران قبل از انقلاب صنعتی، جوامع مختلف دست به نوآوری‌های قابل توجهی می‌زدند، اما به دلیل رشد اندک نوآوری قادر نبودند از دام مالتوسی خلاص شوند به طوری که هر دستاوردی به جای افزایش رفاه جامعه در افزایش جمعیت نمود یافته و در نهایت درآمد سرانه به میزان قبلی خود کاهش می‌یافت. هرچند، به واسطه رشد فزاینده نوآوری‌ها که ریشه‌های آن از قرن ۱۷ آغاز می‌شود و در قرن ۱۸م بیشتر نمایان می‌گردد، این دور باطل شکسته شد و رفاه ناشی از خلق نوآوری‌های جدید بر رشد جمعیت فائق آمد و زمینه‌ساز خروج از دام مالتوسی را برای آن دسته از کشورهایی که رهبران فناوری شدند، فراهم کرد. بدین ترتیب، امروزه تفاوت کشورها در درونی‌سازی چنین رشدی عامل اصلی واگرایی درآمد سرانه و شکوفایی کشورها شناخته می‌شود.

البته لازم به ذکر است که در متون تحقیقاتی توسعه نوع دیگری از رشد مداوم نیز مطرح است و آن رشد جبرانی^۱ است. رشد جبرانی تلاش می‌کند علت رشد مداوم دسته دیگری از کشورها را توضیح دهد که زمانی که کشورهایی چون انگلستان، ایالات متحده آمریکا، آلمان و سایر کشورهای توسعه یافته در انقلاب صنعتی شرکت کردند، از آن جامانده و صنعتی نشدند، هرچند، در برهه‌ای از تاریخ با نگاه به سطح رفاه کشورهای نوع اول، تلاش کردند با اتخاذ سیاست‌های جبرانی، به جبران عقب افتادگی خود دست یابند. کشورهایی همچون کره جنوبی و چین در اتخاذ چنین سیاست‌هایی چنان موفق بوده‌اند که امروز از لحاظ تعداد ثبت اختراعات سرانه (به عنوان شاخصی از توانایی نوآوری کشور) جزو پنج کشور برتر جهان هستند و خود از پیشگامان بسیاری از فناوری‌های نوین‌اند.